

**ЗАКОН
О НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ
(ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ 2007.ГОД.)**

**ОБЈАВЉЕН У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ”
БРОЈ 112/07, ДАНА 19.12.2007**

ЗАКОН
О НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ
(ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ 2007.ГОД.)

I- ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом дефинише се научноистраживачка дјелатност, утврђује општи интерес Републике Српске у научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју, прописују услови за оснивање и обављање дјелатности института, као и поступак за избор у научна звања, евидентирање научних установа које обављају научноистраживачку дјелатност, као и финансирање програма од општег интереса.

Члан 2.

(1) Научноистраживачка дјелатност, у смислу овог закона, је стваралачки рад на освајању нових знања, с циљем подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвеног развоја, укључујући и развој технологије и њихову примјену.

(2) Наука и технолошки развој су од општег интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република).

Члан 3.

(1) Научноистраживачка дјелатност се остварује на повезаности основних, примијењених и развојних истраживања, оспособљавањем и усавршавањем кадра за научноистраживачки рад.

(2) Научно стварање је слободно и подлијеже научној критици.

(3) Научно стварање се базира на:

1. слободи и аутономији стваралаштва,
2. међународном вредновању резултата истраживања,
3. заштити интелектуалне својине,
4. етичности научника и истраживача,
5. јавности рада,

6. научној критици,
7. повезаности са образовањем,
8. општим друштвеним потребама,
9. потребама развоја привреде,
10. заштити околине и здравља људи,
11. потицању и уважавању специфичности,
12. кодексу научно-истраживачког рада.

Члан 4.

(1) Научним радом у смислу овог закона баве се научноистраживачки радници: у Академији наука и умјетности Републике Српске, у високошколским установама, институтима и другим научним организацијама, као и лица изабрана на сарадничка радна мјеста у тим организацијама, и лица која су испунила услове за обављање научне дјелатности у складу са овим законом.

(2) У научноистраживачком раду могу учествовати студенти сва три циклуса студија и друга физичка лица у оквиру научно-истраживачког процеса на институцији на којој се студира или реализује научно-истраживачки процес у складу са овим законом.

Члан 5.

Под оспособљавањем кандидата за научни и истраживачки рад, у смислу овог закона, подразумијева се школовање магистара и доктора наука у складу са Законом о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", број: 85/06 и 30/07) .

Члан 6.

Под усавршавањем научних радника подразумијева се стицање нових и продубљивање већ стечених знања студијским и истраживачким боравцима у научно развијеним срединама.

Члан 7.

(1) Резултат научног и истраживачког рада су научни и стручни рад, научна књига, пројекат, нова сорта, патент, оригинални научни или прегледни чланак, научна студија, монографија, саопштење са научног скупа објављени у научном часопису који је доступан међународној и домаћој научној јавности.

(2) Резултат учествовања на научном скупу је апстракт или саопштење објављени у зборнику апстракта са научног скупа.

Члан 8.

Уређивање и публикавање научних часописа, научних књига и монографија се врши према правилнику о уређивању и публикавању научних публикација, које доноси Министарство науке и технологије (у даљем тексту: Министарство).

II ОПШТИ ИНТЕРЕС У НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 9.

(1) Научноистраживачка дјелатност је дјелатност од општег интереса за чије се остваривање средства обезбјеђују у буџету Републике и из других извора у складу са законом.

(2) Ради планирања и остваривања стратешких циљева, праваца и приоритета научног и технолошког развоја Републике, односно остваривања општег интереса у научноистраживачкој дјелатности, Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) доноси Стратегију научног и технолошког развоја Републике (у даљем тексту: Стратегија) на приједлог Републичког савјета за науку (у даљем тексту: Републички савјет).

(3) Стратегија из става 2. овог члана садржи основне циљеве, правце и приоритете научног и технолошког развоја Републике, а остварује се путем програма утврђених овим законом.

(4) Акт којим се утврђује Стратегија из става 2. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 10.

(1) Општи интерес и стратешки циљеви у научноистраживачкој дјелатности, у смислу овог закона, остварују се путем програма, и то:

1. програма основних, примијењених и развојних истраживања;
2. програма подстицања научно-истраживачког рада који је у функцији технолошког, иновационог, регионалног развоја и укупног друштвено-економског развоја;
3. програма обезбјеђивања и одржавања опреме и простора за научноистраживачки рад;
4. програма међународне научне сарадње од значаја за Републику;
5. програма оспособљавања и усавршавања кадрова за научноистраживачки рад;
6. програма подстицања младих обдарених за научноистраживачки рад;
7. програма набавке научне и стручне литературе из иностранства;
8. програма издавања научних публикација и одржавања научних скупова;
9. програма унапређења система научнотехнолошких информација од значаја за Републику и подстицања развоја и функционисања Интернета;
10. програма научноистраживачког рада Академије наука и умјетности РС;
11. програма подстицања активности научних и стручних друштава који су у функцији унапређења научноистраживачког рада и промоције и популаризације науке и технике;
12. других програма у складу са усвојеном Стратегијом научног и технолошког развоја Републике.

(2) Општи интерес и стратешки циљеви технолошког развоја у смислу овог закона, остварују се путем програма и то:

1. програма израде експертиза и елабората за потицај научног и технолошког развоја одговарајућих области од значаја за привредни развој Републике;
2. програма за потицање проналазаштва, иновација и заштиту интелектуалног власништва;
3. програма тестирања и увођења нових технологија и иновација ради развоја малих и средњих предузећа.

(3) Програме из става 1. и 2. овог члана доноси министарство.

Члан 11.

(1) Програме из члана 10. став 1. овог закона могу остваривати: Академија наука и умјетности РС, високо-школске установе, институти и физичка лица за израду докторских, магистарских радова и постдипломске студије, објављивање научних књига, научно-стручне одласке у иностранство, на начин и под условима утврђеним овим законом, правилником о

критеријима и мјерилима за остваривање и финансирање програма и правилником о суфинансирању научно-истраживачких пројеката.

(2) Програме из члана 10. став 2. овог закона могу остварити правна и физичка лица која уводе или иновирају технологије и производе и подстичу техно-предузетништво, на начин и под условима утврђеним овим законом, правилником о поступку и критеријумима за финансијску подршку пројектима развоја технологије, набавке опреме и учешће на стручним скуповима о развоју технологије и правилником о поступку и критеријумима за финансијску подршку иноваторству у Републици Српској.

Члан 12.

Оснивање и рад Академије наука и умјетности РС, универзитета и факултета, уређује се посебним законима.

Члан 13.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона врши министарство. III

ИНСТИТУТИ

Члан 14.

(1) Институт је научна установа која обавља научно-истраживачку дјелатност и истраживачко-развојну дјелатност, на начин и под условима утврђеним овим законом.

(2) Послове научно-истраживачке дјелатности и истраживачко - развојне дјелатности обављају лица која испуњавају услове утврђене овим законом (у даљем тексту: истраживачи).

Члан 15.

(1) Оснивач института може бити Република, домаће и страно правно или физичко лице, у складу са овим законом.

(2) Институт чији оснивач је Влада оснива се, односно организује као јавна научна установа и има својство правног лица.

(1) Акт о оснивању и укидању института доноси оснивач, у складу са законом.

(2) Актом о оснивању института одређује се назив, сједиште, дјелокруг рада, статусна и друга питања од значаја за рад института, односно правног лица за обављање научноистраживачке дјелатности.

(3) Кад институт оснива више оснивача њихова међусобна права, обавезе и одговорности уређују се уговором.

(4) Прије доношења акта о оснивању, оснивач је дужан сачинити елаборат о оправданости оснивања, у коме се предочавају друштвено-економски разлози, циљ оснивања, простор и опрема, кадровски потенцијал, као и сви други фактори битни за рад института.

(5) Уколико је оснивач института, Република, прије доношења акта о оснивању односно укидању, елаборат о оправданости његовог оснивања односно укидања, доставља се Министарству науке и технологије ради прибављања сагласности.

(6) Министарство, прије давања сагласности из става 5. овог члана је обавезно прибавити мишљење Републичког савјета за науку.

Члан 17.

(1) Средства за оснивање и обављање дјелатности института обезбеђује оснивач.

(2) Средства за обављање дјелатности, институт обезбеђује и приходима од обављања научно-истраживачке дјелатности, накнадама од корисника услуга научно-истраживачке дјелатности, од прихода по основу ауторских права и патената, донаторством и из других извора, у складу са законом.

(3) Институт, чиј и оснивач је Влада, користи непокретности и друга средства која обезбеђује Влада, у складу са законом.

(4) Непокретности и друга имовина коју је институт стекао или стиче на основу завјештања и поклона, својина су института који је ту имовину стекао.

Члан 18.

(1) Институт који оснива Влада обавља основна и примјењена истраживања од националног, односно стратешког значаја за Републику.

(2) Истраживања која обавља институт из става 1. овог члана имају за циљ: развој и напредак истраживања у свим доменима знања, подизања општег цивилизацијског нивоа друштва у цјелини, валоризовања резултата истраживања и ширења научних сазнања и оспособљавање кадрова за научноистраживачки рад.

(3) Резултати истраживања која обавља институт из става 1. овог члана су од општег интереса.

Члан 19.

(1) Статутом института уређује се организација, дјелатност, управљање и руковођење као и друга питања од значаја за његов рад.

(2) Сагласност на статут дај е оснивач института.

(3) Сагласност на статут института, који оснива Република, уз прибављено мишљење Министарства даје Влада.

(4) Институт обавља дјелатност у свом сједишту, ако овим законом није друкчије одређено.

(5) Институт може у свом саставу имати научне лабораторије и регионалне научне центре као своје организационе дијелове у складу са статутом.

(6) О промјени назива и сједишта, дјелатности и облика организовања, као и о другим статусним промјенама, одлучује оснивач.

Члан 20.

(1) Институт се уписује у судски регистар када Министарство утврди да су испуњени услови за почетак рада и обављање дјелатности, прописани овим законом. (2) Уписом у судски регистар институт стиче својство правног лица.

Члан 21.

(1) Институтом управља оснивач, односно оснивачи, сразмјерно удјелу. (2) Кад је оснивач Влада право управљања институтом остварује Влада.

Члан 22.

Установе из члана 11. овог закона могу образовати заједнице и друге асоцијације од заједничког интереса, а у циљу усклађивања својих активности и реализације интердисциплинарних програма и пројеката.

Члан 23.

- Институт се може организовати као: 1.
Научно-истраживачки институт,
2 Научно-истраживачки институт у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске,
3 Научно-истраживачки институт у саставу универзитета,
4 Истраживачко - развојни институт,
5 Виртуелни научно-истраживачки институт.

1. Научноистраживачки институт

Члан 24.

- (1) Научноистраживачки институт је институт који обавља основна, примјењена и развојна истраживања од општег интереса.
(2) Институт из става 1. овог члана оснива се као научна установа, у складу са законом.
(3) Научноистраживачки институт може пословати у свим облицима својине, у складу са законом.

Члан 25.

- (1) Органи управљања и руковођења у научноистраживачком институту су: управни одбор и директор.
(2) Стручни орган у Институту је научно вијеће.
(3) Управни одбор и директора, именује и разрјешава оснивач, односно оснивачи, сразмјерно удјелу.
(4) Надлежности, права, обавезе и одговорност управног одбора и директора се утврђују статутом института у складу са овим законом

Члан 26.

- (1) Директор у научноистраживачком институту са већинским државним капиталом бира се конкурсом, на четири године, из реда истраживача у научном звању.

(2) Директора се може разријешити дужности и прије истека мандата, у складу са законом.
Члан 27.

(1) Чланови Управног одбора у научноистраживачком институту са већинским државним капиталом бирају се конкурсом.

(2) Управни одбор има пет чланова од којих су два из реда запослених истраживача у Институту, са научним или истраживачким звањем.

(3) Мандат чланова управног одбора траје четири године.

(4) Чланови управног одбора могу се разријешити дужности и прије истека мандата, у складу са законом.

Члан 28.

(1) Научноистраживачки институт може обављати научноистраживачку дјелатност, ако:

1. има програм научноистраживачког рада;
2. има у радном односу са пуним радним временом најмање шест истраживача компетентних за област наука којом се институт бави, од којих три истраживача у научном звању и три истраживача у звању истраживач-сарадник или вишем звању;
3. има простор, опрему и друга потребна средства за остваривање програма и пројекта;
4. има научно-информативну документацију.

(2) Изузетно, научноистраживачки институт у области друштвених и хуманистичких наука, може обављати научноистраживачку дјелатност од општег интереса ако, поред услова утврђених у ставу 1. тачке 1, 3. и 4. овог члана, има најмање пет истраживача у радном односу, компетентних за област којом се институт бави, од којих најмање три истраживача у научном звању.

Члан 29.

Испуњеност услова из претходног члана овог закона утврђује Министарство.

2. Научно-истраживачки институт у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске

Члан 30.

Дјелатност научно-истраживачког института у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске регулисаће се посебним законом.

3. Научноистраживачки институт у саставу универзитета

Члан 31.

(1) Научно-истраживачки институт у саставу универзитета, у смислу овог закона, јесте научно-истраживачка организациона форма коју оснива универзитет ради реализације посебног научног пројекта или научног рада у одређеној научној области, те ради унапређења свог наставног процеса.

(2) Институт из става 1. овог члана обавља научно-истраживачку дјелатност ради остварења општег интереса, под условом:

1. да је статутом уневерзитета, исказан као посебна организациона цјелина са правима и обавезама у правном промету и посебним обрачуном резултата пословања, у складу са законом,
2. да има у радном односу са пуним или непуним радним временом шест истраживача компетентних за истраживања и развој дјелатности уневерзитета, од којих најмање три у научном звању и најмање три у звању истраживач-сарадник или вишем звању, односно у одговарајућим звањима утврђеним Законом о високом образовању,
3. да је уписан у регистре из члана 43. овог закона,
4. да има простор, опрему и друга средства потребна за остварење програма и пројеката и
5. да има научно-информативну документацију.

Члан 32.

Надлежни орган уневерзитета одређује лице које ће заступати институт у саставу високошколске установе, научног руководиоца пројекта и одлучује о другим питањима од важности за рад института.

Члан 33.

Научно-истраживачки институт у саставу уневерзитета може обављати научно-истраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 9. овог закона уколико од Министарства добије одобрење за рад.

4. Истраживачко-развојни институт

Члан 34.

(1) Истраживачко-развојни институт, у смислу овог закона је институт у саставу правног лица који обавља претежно примјењена и развојна истраживања која су у функцији развоја дјелатности правног лица.

(2) Организација, рад и органи управљања утврђују се статутом правног лица у чијем је саставу истраживачко-развојни институт.

Члан 35.

Истраживачко-развојни институт може обављати научно-истраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 10. овог закона, под условом:

1. да је статутом правног лица, у чијем је саставу, исказан као посебна организациона цјелина са одређеним правима и обавезама у правном промету и посебним обрачуном резултата пословања, сходно важећим прописима,
2. да има у радном односу са пуним радним временом пет истраживача компетентних за истраживања и развој дјелатности правног лица, од којих најмање два у научном звању и најмање три у звању истраживач сарадник или вишем звању,
3. да је уписан у регистар из члана 43. овог закона,
4. да има простор, опрему и друга средства потребна за остварење програма и пројеката и
5. да има научно-информативну документацију.

Члан 36.

Испуњеност услова из члана 35. овог закона утврђује Министарство. 5.

Виртуелни научно-истраживачки институт

Члан 37.

(1) Виртуелни научно-истраживачки институт (у даљњем тексту: Виртуелни институт), у смислу овог закона, јесте научно-истраживачка организациона форма коју уговором оснивају научно-истраживачки институти или установе високог образовања и група истраживача са научним звањем, ради реализације одређеног научног пројекта или научног рада.

(2) Уговором из става 1. овог члана уређују се права и обавезе између оснивача виртуелног института, одређује се лице које ће заступати институт, научни руководилац пројекта и друга питања од важности за рад овог института.

Члан 38.

Лице које заступа Виртуелни институт, упућује Републичком савјету за науку програм рада, који га уз примједбе и сугестије доставља Министарству.

Члан 39.

Виртуелни институт може обављати научно-истраживачку дјелатност ради остварења општег интереса из члана 10. овог закона уколико од Министарства добије одобрење за рад.

Научно вијеће у институту

Члан 40.

- (1) У институту се образује научно вијеће као стручни орган института.
- (2) Чланови научног вијећа у институту су истраживачи у научном звању од којих су двије трећине запослени у институту.
- (3) Изузетно, чланови научног вијећа у институту могу бити и истраживачи у звању истраживач виши сарадник.
- (4) Статутом института, односно статутом правног лица у чијем је саставу институт, утврђује се број, састав, начин избора и трајање мандата чланова научног вијећа.

Члан 41.

Научно вијеће:

1. предлаже научноистраживачки програм рада института у складу са дјелатношћу за коју је основан;
2. предлаже научне пројекте и оцјењује квалитет остварених пројеката у институту;
3. утврђује приједлог за стицање научног звања;
4. одлучује о стицању истраживачког звања;
5. обавља друге послове утврђене статутом.

Члан 42.

- (1) Научно вијеће одлучује о стицању истраживачког звања, односно утврђује приједлог за стицање научног звања, ако је присутно најмање двије трећине чланова који имају право да одлучују.
- (2) Приједлог за стицање звања научни сарадник и виши научни сарадник утврђују чланови научног вијећа који су у истом или вишем звању, а одлуку о приједлогу за стицање звања научни савјетник, чланови научног вијећа који су у том звању.
- (3) Научно вијеће доноси одлуку о стицању истраживачког звања, односно утврђује приједлог за стицање научног звања већином гласова укупног броја чланова научног вијећа који имају право одлучивања.

(4) Ради обављања послова из става 1. овог члана може се образовати заједничко научно вијеће за више сродних института, односно за институте и одговарајуће високо-школске установе.

(5) Споразумом о образовању заједничког научног вијећа утврђује се број чланова и састав тог вијећа, начин избора и трајање мандата чланова научног вијећа.

IV РЕГИСТАР НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИХ УСТАНОВА

Члан 43.

(1) Министарство води евиденцију установа које испуњавају услове за обављање научно-истраживачке дјелатности у складу са овим законом (у даљњем тексту: Регистар научно-истраживачких установа).

(2) Министар посебним правилником прописује услове и поступак уписа у регистар из става 1. овог члана и њихово брисање из регистра, формирање и вођење регистра, те садржај образаца за подношење захтјева за упис и образаца за извод из регистра.

(3) Научно-истраживачке установе које нису уписане или су избрисане из Регистра научно-истраживачких установа не могу учествовати на конкурс за остварење програма из члана 10. овог закона.

(4) Изузетно, стране научне организације могу се, које нису уписане у регистар, на приједлог Републичког савјета за науку финансирати из републичког буџета ако учествују у пројектима од великог значаја за Републику Српску.

Члан 44.

(1) Институт доставља Министарству податке који се односе на испуњеност услова из овог закона.

(2) За тачност података из става 1. овог члана одговорно је лице које руководи институтом.

Члан 45.

(1) Ако институт, у току остваривања одобреног програма и пројекта, односно од момента доношења рјешења Министарства о утврђивању испуњености услова за обављање научноистраживачке дјелатности, престане да испуњава неки од услова из овог закона, у обавези је да о томе обавијести Министарство, најкасније у року од седам дана од дана када је престао да испуњава услов.

(1) Министарство рјешењем одређује рок, најдуже до 60 дана, у коме институт, треба да испуни прописане услове.

(1) Ако институт не испуни услов у року из става 2. овог члана, Министарство доноси рјешење о брисању из регистра тог института и раскида уговор о остваривању одобреног програма, односно пројекта са институтом.

V ОЦЈЕНА РАДА ИНСТИТУТА

(1) Рад института који оснива Република оцјењује се сваке три године.

(2) Оцјена рада осталих института врши се само у дијелу који је финансиран из републичког буџета.

(3) Провјера рада института врши се на основу правилника о контроли квалитета и ефикасности рада института, који на приједлог Републичког савјета доноси министар науке и технологије.

Члан 47.

(1) Комисију за оцјену рада института именује министар на приједлог Републичког савјета уз сагласност Владе.

(1) Оцјена рада института обавља се према годишњем плану рада Министарства или на посебан захтјев Републичког савјета, а може се обавити и на захтјев института.

Члан 48.

(1) Комисија доставља извјештај (оцјену) о раду института, Републичком савјету и институту чији се рад оцјењује.

(1) Институт може у року од 30 дана уложити свој приговор на извјештај или дати потребно објашњење о налазима у њему.

Члан 49.

(1) Републички савјет утврђује коначну оцјену коју уз препоруке доставља Министарству и институту чији се рад оцјењује.

(1) Министар на основу достављене оцјене и препорука, предузима потребне мјере из члана 45. овог закона.

VI САРАДЊА ИНСТИТУТА И УСТАНОВА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 50.

(1) Научно-истраживачки институти могу сарађивати са високо-школским установама у научном раду и извођењу студијских програма у складу са научним програмом института и научним и студијским програмом високошколске установе.

(1) Сарадња из става 1. овог члана дефинише се посебним уговором између института и високошколске установе.

(1) Високошколска установа и институт могу уговорити успостављање научне инфраструктуре од заједничког интереса.

VII НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК

(1) Научно-технолошки парк је друштво које се оснива у складу са законом ради комерцијализације постигнутих научно-истраживачких резултата, потицања сарадње између научних установа, универзитета, истраживача и пословних субјеката, малих и средњих предузећа, те јачања привреде базиране на знању.

(2) Сагласност за оснивање научно-технолошког парка даје Министарство просвјете и културе, Министарство привреде, енергетике и развоја и Министарство, на приједлог Републичког савјета.

VIII ИСТРАЖИВАЧИ

1. Научноистраживачка звања

Члан 52.

(1) У зависности од показаних резултата у научноистраживачком раду могу се стећи истраживачка звања: истраживач сарадник и истраживач виши сарадник и научна звања: научни сарадник, виши научни сарадник и научни савјетник.

(2) Услови за стицање научних звања утврђују се Критеријумима за стицање научних звања, које доноси Министар .

2. Услови за избор у научна и истраживачка звања

Члан 53.

(1) Истраживач - приправник стиче звање истраживач сарадник по обављеном приправничком стажу и заснива радни однос на пет година, за које вријеме треба да одбрани магистарски рад.

(2) Приправнички стаж за послове истраживача траје годину дана.

(3) Истраживач - приправник је лице са високом стручном спремом које је завршило основне студије са најмање 240 ЕЦТС бодова и најнижом просјечном оцјеном осам.

Члан 54.

У звање истраживач виши сарадник може бити изабрано лице које испуњава сљедећи услов:

- да има академски степен магистра наука.

Члан 55.

У звање научни сарадник може бити изабрано лице које има: -

- научни степен доктора наука из области за коју се бира,
- да има објављена најмање три научна рада у признатим публикацијама.

Члан 56.

У звање виши научни сарадник може бити изабрано лице које има:

- научни степен доктора наука из области за коју се бира,
- објављену књигу или монографију, односно оригинално стручно остварење попут пројекта, студије, патента, оригиналног метода, нове сорте итд.,
- најмање пет научних радова у признатим публикацијама објављених након стицања звања научни сарадник.
- проведени најмање један изборни период у звању научни сарадник.

Члан 57.

У звање научни савјетник може бити изабрано лице које има:

- научни степен доктора наука из области за коју се бира,

- објављене најмање двије књиге или монографије, односно оригинално стручно остварење попут пројекта, студије, патента, оригиналног метода, нове сорте итд.,
- најмање осам објављених научних радова у признатим публикацијама, након стицања звања виши научни сарадник,
 - проведен најмање један изборни период у звању виши научни сарадник.

Члан 58.

Период на који се лице бира у научна и истраживачка звања је:

1. истраживач сарадник - на период од четири године без могућности реизбора;
2. истраживач виши сарадник - на период од пет година са могућношћу једног поновног избора;
3. научни сарадник - на период од пет година са могућношћу поновног избора;
4. виши научни сарадник - на период од шест година са могућношћу поновног избора;
5. научни савјетник - трајно.

3. Поступак избора у научна и истраживачка звања

Члан 59.

Звања утврђена овим законом одговарају звањима утврђеним Законом о универзитету и то:

- звање истраживач сарадник - звању асистент,
- звање истраживач виши сарадник - звању виши асистент,
- звање научни сарадник - звању доцент,
- звање виши научни сарадник - звању ванредни професор,
- звање научни савјетник - звању редовни професор.

Члан 60.

Истраживачи у научним звањима: научни сарадник, виши научни сарадник и научни савјетник, осим у основним облицима научноистраживачких активности, могу учествовати у извођењу предавања на магистарским и докторским студијама, испитивању студената на испитима из тих студија, у чланству комисија за припрему извјештаја за избор наставника, менторству, као и чланству комисија за оцјену и одбрану магистарских теза и докторских дисертација.

Члан 61.

Научно и истраживачко звање може се стећи, у складу са одредбама овог закона и Критеријума за стицање научних звања, у институту за научну област која је основна дјелатност института, односно на факултету за научну област за коју факултет даје научни степен магистра и доктора наука.

Члан 62.

(1) Научно вијеће утврђује приједлог за стицање научног звања и доноси одлуку о стицању истраживачког звања.

(2) Поступак за стицање научног и истраживачког звања покреће одговарајућа организациона јединица института или факултета, група научних радника или заинтересовано лице.

Члан 63

- (1) Ради спровођења поступка за стицање звања научно вијеће образује комисију.
- (2) Комисија из става 1. овог члана састоји се од најмање три истраживача из научне области у којој кандидат стиче звање, од којих најмање један није у радном односу у организацији која образује комисију.
- (3) Чланови комисије не могу бити у нижем звању од звања које кандидат стиче.

Члан 64.

- (1) Комисија подноси извјештај научном вијећу у року одређеном актом о њеном образовању, али не дужем од 30 дана од дана када је образована.
- (2) Извјештај садржи: биографске податке, преглед научног рада и оцјену тог рада за претходни изборни период, оцјену о томе да ли су испуњени услови за стицање звања, као и приједлог научном вијећу за одлучивање.
- (3) Извјештај из става 2. овог члана учиниће се доступним јавности на начин утврђен општим актом института, односно факултета, најмање 30 дана прије доношења одлуке.

Члан 65.

Научно вијеће је обавезно да донесе одлуку о стицању истраживачког звања, односно утврди приједлог за стицање научног звања у року од 60 дана од дана стављања извјештаја на увид јавности.

- (1) Приједлог научног вијећа за стицање научног звања, са документацијом доставља се комисији за стицање научног звања коју именује Министарство (у даљем тексту: Комисија) на приједлог универзитета, у року од 30 дана од дана утврђивања приједлога одлуке.
- (2) У Комисију за стицање научног звања, универзитети предлажу по четири члана, а Министарство једног члана.
- (3) Чланове Комисије Министарство именује из реда истраживача у звању научног савјетника, вишег научног сарадника, научног сарадника и редовних професора универзитета, ванредних професора и доцента, зависно од звања у које се кандидат бира.
- (4) Чланови комисије имају право на накнаду за рад.
- (5) Комисија има 9 чланова.
- (6) Мандат чланова Комисије траје четири године.
- (7) Комисија доноси одлуку о стицању научног звања, у складу са овим законом, најкасније у року од 60 дана од дана достављања приједлога.

Члан 67.

- (1) Научно звање може бити одузето:
 1. ако се појаве чињенице и докази из којих произилази да у тренутку избора у научно звање кандидат није испуњавао прописане услове за избор,
 2. ако се утврди да научни радови, на основу којих је лице изабрано у научно звање, представљају плагијат или да су истраживања на којима се темеље кривотверена и
 3. у случајевима тешких повреда етичког кодекса.
- (2) Поступак одузимања звања може покренути научна установа или Републички савјет за науку.

4. Права, обавезе и одговорности из радног односа

Члан 68.

У погледу права, обавеза и одговорности истраживача и других запослених у институту, примјењују се прописи којима се уређују радни односи, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 69.

Уговорни однос запослених у научним установама, о научном или стручном раду код трећих лица могу се ограничити или условити сагласнишћу матичне научне организације, када је то предвиђено статутом или другим општим актом, ако се ради о научном или стручном раду који би негативно утицао на рад матичне научне организације или ако је ријеч о уговору с организацијом која својом дјелатношћу конкурише матичној научној организацији с којом запослено лице има уговор о раду.

5. Реизбор

(1) Општим актом организације која обавља научно-истраживачку дјелатност утврђују се радна мјеста на која се могу распоредити истраживачи са истраживачким односно научним звањем.

(2) Поступак реизбора у истраживачка односно научна звања могу се покренути и прије истека временског периода на које је лице изабрано, уколико су испуњени услови у складу са овим законом.

Члан 71.

Рокови за избор или реизбор у научно звање и на радно мјесто мирују и неће се урачунавати у рок за избор, за вријеме трудничког боловања, боловања дужих од четири мјесеца, обављања јавне дужности, те у другим оправданим случајевима у којима се неко лице није могло бавити научним или стручним радом.

Члан 72.

(1) Истраживач који не буде поново изабран може радити на другим пословима који одговарају његовој стручној спреми.

(2) Ако истраживач одбије да ради на радном мјесту које му буде понуђено, односно ако таквог радног мјеста нема, престаје му радни однос, у складу са законом.

6. Почасно звање

Члан 73.

(1) Научно-истраживачке установе могу у складу са својим кадровским потребама истакнутим пензионисаним научним савјетницима, који су у овом звању провели најмање пет година и који су се посебно истакли својим научним радом, без спровођења јавног конкурса, додијелити почасно научно звање - заслужни научник.

(2) Заслужни научник може, у складу с потребама научне организације, учествовати у научним пројектима и осталим активностима организације.

(3) Поступак додјеле и права почасног научног звања - заслужног научника поближе се уређују статутом научне организације

IX ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ОД ОПШТЕГ

ИНТЕРЕСА

Члан 74.

- (1) Средства за остваривање програма из члана 10. овог закона обезбјеђују се у буџету Републике, а воде се при Министарству.
- (2) Средства из става 1. овог члана утврђују се у износу до 1%, а најмање 0,15% укупног бруто друштвеног производа у претходној години, за наредну годину.
- (3) Република пореском политиком и другим мјерама подстиче и стимулише домаћа и страна правна и физичка лица да улажу средства за остваривање програма и пројеката утврђених овим законом.

Члан 75.

- (1) Средства за рад и остваривање истраживања института, чији је оснивач Влада обезбјеђују се у буџету Републике.
- (2) Средства за остваривање програма за подстицање научноистраживачког рада који је у функцији технолошког, иновационог и регионалног развоја, обезбјеђују се у буџету Републике, уз обавезно учешће корисника резултата истраживања у висини најмање 50% од одобрених средстава за реализацију пројеката из наведеног програма.

Члан 76.

- (1) Правилник о критеријумима и мјерилима за остваривање и финансирање програма, правилник о суфинансирању научно-истраживачких пројеката, правилник о поступку и критеријумима за финансијску подршку пројектима развоја технологије, набавке опреме и учешће на стручним скуповима о развоју технологије и правилник о поступку и критеријумима за финансијску подршку иноваторству у Републици Српској доноси Министарство.
- (2) Правилници из става 1. овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Српске".
- (3) За вредновање научноистраживачког рада, односно истраживања у области науке и технологије, Министарство образује експертска и друга радна тијела и комисије.

Члан 77.

- (1) За остваривање програма из члана 9. овог закона, Министарство расписује конкурс.
- (2) Конкурсом се утврђују: рок за подношење пријаве, услови и вријеме за остваривање програма, односно пројекта и друга питања од значаја за спровођење конкурса.
- (3) Установе из члана 11. овог закона конкуришу под једнаким условима за остваривање програма утврђених овим законом.
- (4) Институт, има право учешћа на конкурс за остваривање програма из члана 10. овог закона ако испуњава услове утврђене овим законом и налази се у Регистру научноистраживачких установа.

Члан 78.

- (1) Установа којој је одобрено остваривање програма, односно пројекта, закључује са Министарством уговор о њиховом остваривању.
- (2) Уговором се регулишу међусобна права и обавезе између Министарства и установе која остварује програм, односно пројекат.
- (3) Министарство врши надзор над намјенским коришћењем средстава за остваривање програма из члана 10. овог закона.

Установа којој је одобрено остваривање програма, односно пројекта подноси Министарству периодични, односно годишњи извјештај о остваривању програма, односно пројекта за који користи средства из буџета Републике, у складу са правилником о стваривању и финансирању програма од општег интереса и уговором.

X РЕПУБЛИЧКИ САВЈЕТ ЗА НАУКУ

Члан 80.

(1) Влада на приједлог Министра именује Републички савјет као стручно и савјетодавно тијело које се брине за развој и квалитет укупне научне дјелатности и система науке у Републици у складу с овим законом.

(2) Прије давања приједлога из става 1. овог члана министар је обавезан да прибави приједлоге научних установа за избор чланова Републичког савјета.

(3) Приједлог мора да садржи: биографију кандидата и листу објављених радова и књига, потврде о патентима и другим видовима интелектуалног власништва, листу јавних признања, награда или других за научну област релевантних признања.

Члан 81.

Чланови Републичког савјета именују се из реда академика, професора универзитета, истакнутих научних радника и привредника и чланова Владе.

Члан 82.

Републички савјет:

1. разматра питања од интереса за научноистраживачку дјелатност и предлаже мјере за њено унапређивање;
2. предлаже Министарству Правилник о критеријумима и мјерилима за остваривање и финансирање Програма, Правилник о суфинансирању научноистраживачких пројеката и Правилник о контроли квалитета и ефикасности рада института;
3. надзире квалитет научних установа и вреднује их у складу са овим законом;
4. утврђује услове које треба да испуњавају научне установе да би добиле дозволу за спровођење поступка избора у научна звања;
5. предлаже министру Правилник о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима,
6. даје мишљење о оснивању научнотехнолошких паркова,
7. предлаже мјере за афирмацију и напредовање научног подмлатка,
8. предлаже етички кодекс научноистраживачког рада;
9. према потреби предлаже чланове комисије за оцјену етике научног рада и
10. обавља и друге послове утврђене овим законом и другим релевантним препорукама."

(1) Републички савјет има 15 чланова и то најмање по два члана из свих научних области.

(2) Мандат чланова Републичког савјета траје четири године са могућности једног реизбора.

(3) Републички савјет има предсједника и замјеника предсједника које бирају избрани чланови Републичког Савјета, између себе, тајним гласањем.

(4) Министар може да присуствује састанцима иако није члан Републичког савјета.

(5) Републички савјет, подноси Влади извјештај о раду једном годишње.

Члан 84.

- (1) Чланови републичког савјета имају право на накнаду.
- (2) Средства за накнаду из претходног става обезбјеђују се у буџету Министарства.
- (3) Стручне и административно-техничке послове за потребе Републичког савјета обавља Министарство.

Члан 85.

- (1) Именовани члан Републичког савјета може бити разријешен дужности и прије истека мандата за који је именован, ако:
 1. сам затражи разрјешење;
 2. изгуби могућност остваривања дужности (смрт, дуготрајна болест или не поштује етичке принципе рада у Републичком савјету);
 3. не испуњава задатке које је преузео или које му је Републички савјет додијелио;
 4. Предсједник Републичког савјета или шест његових чланова затражи његову смјену
- (2) Процедуру и разрјешења спроводи комисија од три члана, коју именује предсједник Републичког савјета.
- (3) Комисија је независна при давању препоруке, Министарству о разрјешењу или одбијању захтјева на основу којег је покренут поступак.
- (4) О приједлогу Министарства одлучује Влада.

Члан 86.

- (1) Републички савјет доноси Пословник о свом раду у складу са овим законом и другим прописима.
- (2) За разматрање специфичних питања из своје надлежности Републички савјет може основати посебна радна тијела у чијем раду могу судјеловати и лица која нису чланови Републичког савјета.
- (3) Административне и стручне послове за Републички савјет обавља Министарство.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

- (1) Новчаном казном од 1.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај институт ако:
 1. донесе одлуку о избору у истраживачко звање лица које не испуњава прописане услове из чл. 53. и 54. овог закона;
 2. именује за чланове комисије за избор у истраживачка звања лица супротно члану 63. овог закона;
 3. не донесе одлуку о стицању истраживачког звања, односно не утврди приједлог за стицање научног звања у року утврђеном чланом 65. овог закона.
- (2) За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у институту новчаном казном од 200 до 1.500 КМ.
- (3) Новчаном казном од 200 до 1.500 КМ казниће се одговорно лице које руководи институтом, ако не достави податке потребне за евиденцију из члана 44. овог закона.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 88.

(1) Научноистраживачке установе и друге организације које обављају научноистраживачку дјелатност, даном ступања на снагу овог закона настављају са радом на начин и под условима под којима су уписане у судски регистар сагласно Закону о научноистраживачкој дјелатности ("Службени лист СР БиХ", број 38/90).

(2) Научноистраживачке установе и друге организације из претходног става дужне су да се организују и ускладе своја општа акта с одредбама овог закона, те да поднесу Министарству захтјев за оцјену испуњености услова за обављање научноистраживачке дјелатности, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Изузетно, на захтјев научноистраживачке установе, Министарство може продужити рок за испуњавање једног од законом прописаних услова, али не дужи од шест мјесеци.

(4) Институт своје име може користити само у складу са одредбама овог закона.

Члан 89.

(1) Установе које испуњавају услове за обављање научноистраживачке дјелатности и уписане су у Регистар научно-истраживачких установа у складу са овим Законом подлијежу поступку ревизије коју врши Министарство.

(2) Након извршене ревизије, научно-истраживачке установе које не испуњавају услове за обављање научно-истраживачке дјелатности, рјешењем Министра бришу се из Регистра научно-истраживачких установа.

(3) Академија наука и умјетности Републике Српске, основана Законом о Академији наука и умјетности Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 26/93) уписује се у регистар научноистраживачких установа као јавна установа.

(4) Научноистраживачки рад у области здравства обавља се у складу са Законом о здравственој заштити као законом *lex specijalis*.

Члан 91.

(1) Поступак стицања истраживачког, односно научног звања, започет до ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

(2) Лица која су стекла научноистраживачко звање по Закону о научноистраживачком раду ("Службени лист СР БиХ", број 38/90) задржавају то звање за вријеме на које су изабрана.

Члан 92.

Министар ће у року од три мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, донијети сљедеће подзаконске акте:

1. Правилник о уређивању и публикавању научних публикација (члан 8.);
2. Правилник о поступку уписа у регистар евиденције научноистраживачких установа и научно-истраживачких радника (члан 43);
3. Правилник о контроли квалитета и ефикасности рада института (члан 46.);
4. Критеријими за стицање научних звања (члан 52.);
5. Правилник о критеријумима и мјерилима за остваривање и финансирање програма (члан 76.);
6. Правилник о поступку и критеријумима за финансијску подршку Пројектима развоја технологије, набавке опреме и учешће на стручним скуповима о развоју технологије (члан 76.);
7. Правилник о поступку и критеријумима за финансијску подршку Иноваторству у Републици Српској (члан 76.);
8. Правилник о суфинансирању научно-истраживачких пројеката (члан 76.).

Члан 93.

Подзаконски акти који нису у супротности са овим законом, примјењиваће се до ступања на снагу подзаконских аката донесених на основу овог Закона.

Члан 94

Дана 18.августа 2002. године престаје да важи Закон о научноистраживачкој дјелатности („Службени лист СР БиХ", број 38/90).

Овај закон ступио је на снагу 17. августа 2002. године, односно 19. октобра 2002. године, односно 17. новембра 2004. године и 9. августа 2007. године.